

Довідка про хід обговорення проєкту ОП «Переклад з англійської мови та другої іноземної українською» (бакалаврський рівень)

Гарант ОП: Гринько Ольга Сергіївна, к.філол.наук, доцент, завідувачка кафедри теорії та практики перекладу

Період проведення обговорення: 12.03.2025 – 12.04.2025

Місце розміщення інформації про обговорення:

Проект ОП https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/edu-programm/rgf/035_gromadske_obgovorenia/-op-pereklad-bakalavr-2025-proiekt-pdf.pdf

Проект каталогу ВК https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/edu-programm/rgf/035_gromadske_obgovorenia/-proiekt-katalohu-vk-op-pereklad-bakalavry.pdf

Нижче представлені групи стейхолдерів, які взяли участь в обговоренні змін до ОП, форма їхнього залучення, запропоновані зміни та рішення робочої групи та гаранта щодо цього:

1. Здобувачі вищої освіти

Форма залучення:	онлайн-зустріч зі студентами 1-3 курсів (4 курсу немає) (платформа Zoom); листування зі старостами груп (в месенджерах), опитування здобувачів в межах реалізації попередньої версії ОП (посилання на опитування https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/rgf/spetsialnosti-ta-spetsializatsii)
Основні пропозиції та зауваження:	Здобувачі вищої освіти загалом позитивно оцінюють освітню програму, відзначаючи її практичну спрямованість, збалансованість між теоретичною та прикладною підготовкою, а також актуальність запропонованих дисциплін для подальшого професійного зростання. Висловлені побажання та коментарі: 1.Побажання зменшити кількість загальноосвітніх обов'язкових компонентів на молодших курсах на користь спеціалізованих компонентів з двох іноземних мов та перекладу. 2.Запит на курс або курси, які б допомогли отримати базове розуміння напрямків діяльності у суміжних з перекладом галузях, де здобувачі в подальшому змогли б працювати.
Коментарі та рішення РГ та Гаранта	1. Робоча група та гарант пояснили необхідність дотримуватися національного стандарту з філології, законів України в частинах, що стосуються вищої освіти, рішень НМР університету та НМК факультету, які вимагають та/або рекомендують включити окремі загальноосвітні компоненти як обов'язкові. 2. До каталогу додано ВК «Кар'єрні маршрути для фахівців з перекладу»

2. Роботодавці та фахівці в галузі

Форма залучення:	онлайн-зустріч з практикуючими перекладачами та представниками роботодавців (платформа Zoom); асинхронний обмін думками (онлайн та офлайн).
Основні пропозиції та зауваження:	В цілому фахівці галузі та роботодавці позитивно оцінили запропонований для ознайомлення проєкт ОП. Зокрема, керівник бюро перекладів «Марат» підкреслив важливість введення модулю з термінології ЄС. Перекладачка Неустроева А. дала позитивну оцінку наявності ВК «Дипломатичний протокол та етикет для перекладачів». Перекладачка Калач О. відзначила, що різноманіття запропонованих ВК надасть змогу краще зрозуміти засади

	різних галузей, що згодом може сформувати перекладацьку спеціалізацію здобувачів. Основні зауваження, озвучені роботодавцями та фахівцями галузі, були пов'язані з наступними аспектами. 1. Наявність в програмі великої кількості загальноосвітніх та філологічних дисциплін. Відсутність таких важливих компонентів, як-от галузевий переклад, послідовний переклад серед обов'язкових. 2. Відсутність синхронного перекладу навіть серед вибіркового компонентів. При цьому відмічалася висока затребуваність синхронних перекладачів в мовних парах з українською. Також були озвучені наступні коментарі та пропозиції: 1. Додати вивчення основ <i>перекладу у сфері гуманітарного реагування</i>, адже ця тема є однією з найактуальніших в контексті війни в Україні, гуманітарних та екологічних катастроф в ситуації конфлікту, великою кількістю вимушено переміщених українців та залучення, у зв'язку з цим, міжнародних благодійних організацій, міжурядових та надурядових агенцій та установ. При цьому доступ до перекладу на рідну мову є одним з ключових принципів роботи таких організацій. 2. В ОК «Термінологія та переклад (з модулем по термінології ЄС)» також <i>модуль по термінології цілей сталого розвитку</i>, а також висвітлити в процесі вивчення основної мови та/або практики перекладу теми «Вибори» та «Добре управління (good governance)». Пропозиція була висунута членом робочої групи ОП, представником бази виробничої (перекладацької) практики А. Бойко, головою Одеської організації ВГО «Комітет виборців України». За словами стейкхолдера, зазначені теми грають важливу роль в євроінтеграційних процесах (наприклад, проєкт Mayors4Economic Growth), є складовою досягнення одразу декількох ЦСР; крім того, вони набудуть актуальності в процесі післявоєнного відновлення України. По всіх цих напрямках буде залучатися міжнародна експертиза, тому підготовка перекладачів, обізнаних в цих темах, є актуальною.
Коментарі та рішення РГ та Гаранта	Відповідь на зауваження: 1. Освітні програми з перекладу на всіх рівнях складаються в межах спеціальності В11 «Філологія» та відповідного національного стандарту, що передбачає обов'язкову наявність значного блоку філологічних дисциплін. 2. Щодо компонентів, пов'язаних із синхронним перекладом, їхня відсутність у бакалаврській програмі є усвідомленим і вмотивованим рішенням. Синхронний переклад — це високоспеціалізований вид професійної діяльності, який вимагає сформованих мовних, когнітивних та психологічних навичок. Саме тому він логічно та послідовно інтегрується до програм магістерського рівня підготовки, де йому приділяється належна увага як одному з провідних напрямів професійної спеціалізації. Рішення щодо коментарів та пропозицій: 1. До каталогу додано ВК «Галузевий переклад (гуманітарне реагування)». 2. В ОК «Термінологія та переклад (з модулем по термінології ЄС)» включено модуль з термінології ЦСР. Оновлена назва ОК: Термінологія та переклад (з модулями по термінології ЄС та ЦСР). В робочій програмі по практиці перекладу основної мови буде розширено тему «Вибори» та введено тематичний блок «Добре управління (Good governance)».

3. Наукова спільнота

Форма залучення:	Електронні листи на адресу гаранта. Асинхронний обмін думками (онлайн та офлайн).
Основні пропозиції та зауваження:	З боку наукової спільноти було отримано як схвальні відгуки, так і низку зауважень та коментарів.

	1. У коментарі декана філологічного факультету ОНУ ім. І.І. Мечникова Л. Стрій, окрім зауважень технічного характеру, окреслено наступне: а) У проєкті ОП не враховано рекомендацію НМР щодо об'єднання дисциплін «Базова загальна військова підготовка» та «Безпека життєдіяльності та охорона праці» в межах одного освітнього компонента — остання включена до варіативного компонента ВК 1. б) Не враховано пропозицію НМР щодо включення до обов'язкових компонентів дисципліни «Фізичне виховання» (3 кредити, залік). в) Назва ОП передбачає переклад українською мовою, однак у структурі програми лише один компонент — «Українська мова за професійним спрямуванням» (3 кредити), що не забезпечує повноцінного опанування перекладацьких компетентностей українською мовою, зокрема з огляду на обсяг програмних результатів, які ця дисципліна має забезпечити. г) Незрозуміло, на основі яких обов'язкових компонентів першого семестру першого курсу здобувачі мають здійснювати поглиблене вивчення вибіркових компонентів ВК 1, ВК 2, ВК 3. 2. Завідувачка кафедри зарубіжної літератури ОНУ ім. І.І. Мечникова зазначила, що оскільки зарубіжна література забезпечує переважно фахові програмні результати, доцільно перенести її до циклу фахової підготовки та встановити форму контролю: залік – у першому семестрі, іспит – у другому.
Коментарі та рішення РГ та Гаранта	1а та 1б – враховано, до проєкту ОП внесено відповідні зміни. 1в – робоча група та гарант ОП виходять з того, що українська є <i>рідною</i> мовою здобувачів, а її опанування на різних рівнях здійснюється протягом 12 років шкільного навчання. Крім того, і в межах перекладацьких дисциплін приділяється значна увага різним рівням української мови – починаючи з фонетики й закінчуючи синтаксисом – саме в перекладацькому аспекті. Їхнє опрацювання поза перекладацьким контекстом переносить їх в суто філологічну площину та зміщує акцент з розвитку перекладацьких навичок, що є ключовими для нашої освітньої програми. З огляду на це, вважаємо, що запропонований обсяг підготовки є достатнім для забезпечення перекладацьких компетентностей в мовних парах з українською мовою. Для підсилення міжкультурної та лінгвокраїнознавчої складової було введено ОК «Історія України та української культури». 1г – на 1-му курсі пропонуємо вибіркові навчальні дисципліни загальногуманітарної підготовки, які не потребують попередніх спеціальних теоретичних знань. ВК, які передбачають попередню теоретичну підготовку за фахом, вводяться, починаючи з 2-го курсу. 2. Враховано. ОК 05 «Історія зарубіжної літератури» перенесено до циклу дисциплін фахової та практичної підготовки з рекомендованими формами контролю. Оскільки на 3 курсі дисципліна викладається лише в першому семестрі, форма контролю наприкінці семестру – іспит.

4. Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації ОП

Форма залучення:	Засідання кафедри. Вчена Рада факультету РГФ. Асинхронний обмін думками (онлайн та офлайн).
Основні пропозиції та зауваження:	На засіданні кафедри теорії та практики перекладу (протокол № 9 від 18 квітня 2025) Гарант окреслила основні зміни, внесені до проєкту ОП на підставі рішень робочої групи. Під час обговорення Каталогу ВК була пояснена необхідність виділити декілька ВК під дисципліни з загальноуніверситетського каталогу для розширення можливостей вільного вибору дисциплін для здобувачів (за рекомендацією НМР).

	Під час Вченої Ради факультету РГФ (протокол №8, від 24 квітня 2025) виступили керівники підрозділів, що відповідають за викладання другої мови та практики перекладу з другої мови. Вони запропонували (2) частково або повністю узгодити тематичні блоки в робочих програмах з практики перекладу основної та другої іноземної мови.
Коментарі та рішення РГ та Гаранта	1. Прийнято. В межах ВК 3, 6, 8, 11, 18 пропонується вибір дисциплін виключно з загальноуніверситетського каталогу. 2. Враховано. Досягнуто домовленостей про координування внесення змін до робочих програм з практики перекладу основної та другої іноземних мов.

5. Випускники освітньої програми

Акредитується вперше

6. Експерти НМР

Форма залучення:	Електронна пошта
Основні пропозиції та зауваження:	Усунути технічні недоліки; узгодити ЗК, ФК і ПРН зі Стандартом; посилити українознавчу складову; переглянути розміщення курсової роботи на 4 році навчання
Коментарі та рішення РГ та Гаранта	Враховано. Усунено технічні недоліки; формулювання окремих ЗК, ФК та ПРН приведено у відповідність до Стандарту; введено ОК «Історія України та української культури»; курсову роботу з теорії та практики перекладу перенесено на 7 семестр

7. ЦЗЯО

Форма залучення:	Електронна пошта
Основні пропозиції та зауваження:	Уточнити мету та фокус ОП; узгодити формулювання з типовим шаблоном; посилити забезпечення ПРН 13; запровадити курсову роботу з конкретної дисципліни
Коментарі та рішення РГ та Гаранта	Враховано. Уточнено мету та фокус ОП, формулювання приведено у відповідність до шаблону ЦЗЯО; ПРН 13 підсилено шляхом введення ОК «Українська література та фольклор як джерело перекладацької творчості»; замість ОК «Курсова робота з теорії перекладу» введено ОК «Курсова робота з перекладу та міжкультурної комунікації»

Гарант ОПП
«Переклад з англійської мови та другої іноземної
українською» (бакалаврського рівня вищої освіти)

О. Гринько

Ольга ГРИНЬКО